

Statushouders in Het Hogeland

Beleid inzake s de Wet Inburgering in Het Hogeland

Gemeente Het Hogeland

2022-2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Doelgroep.....	4
3. Uitgangspunten.....	6
4. Aanpak	8
5. Gemeentelijke ambitie	14
6. Randvoorwaarden	15
7. Financieel kader	15
8. Evaluatie	19
Bijlage: Afkortingenlijst	19

De foto op de voorzijde is een weergave van de diploma-uitreiking van een traject bij Noorderhuizen. Hier hebben zowel Statushouders als van oorsprong Nederlandse deelnemers aan deelgenomen. De ervaring leert dat deze combinatie van doelgroepen goed werkt voor de participatie en integratie.

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering van kracht. Bovendien is het huidige beleidskader dan afgelopen. Dat vraagt om nieuw beleid over de dienstverlening aan statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) in het Hogeland. Het Rijk legt gemeenten halfjaarlijks een taakstelling op voor de huisvesting van statushouders. Na huisvesting in Het Hogeland willen we dat statushouders hun leven zo snel mogelijk kunnen opbouwen en kunnen inburgeren en participeren in onze gemeente. Daarvoor is dit beleidskader opgesteld.

In hoofdstuk 2 staat beschreven wie de doelgroep van dit beleidskader is. Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten voor dit beleidskader. Hoofdstuk 4 is inhoudelijk het belangrijkste hoofdstuk en geeft de aanpak van de dienstverlening aan statushouders weer. In hoofdstuk 5 zijn de gemeentelijke ambities en de concrete doelen van dit beleidskader benoemd. Hoofdstuk 6 schetst kort de randvoorwaarden. Het financiële kader met de inkomsten en uitgaven is geschetst in hoofdstuk 7. Tenslotte gaat hoofdstuk 8 in op de evaluatie van het beleid.

Beleid 2018 - 2021

Vanwege het toenemend aantal statushouders in Het Hogeland en de geringe uitstroom naar werk is in de zomer van 2018 specifiek beleid voor statushouders tot stand gekomen. Dit beleid staat in het Plan Participatie en Integratie Statushouders. Dit beleid sloot aan bij landelijke ontwikkelingen en sorteerde voor op een nieuwe aanpak zoals bedoeld in de Wet Inburgering die op dat moment al voorbereid werd.

Het doel van het Plan Participatie en Integratie Statushouders is om de integratie en participatie van de statushouders beter te laten verlopen met betere resultaten, zodat er meer statushouders kunnen worden ondersteund naar werk. De werkwijze kenmerkt zich door het allereerst goed in beeld brengen van de statushouder middels een uitgebreide overdracht vanuit het Centraal Opvangorgaan Asielzoekers (COA) voor zover mogelijk, aangevuld met een assessment waar dit nodig is. Vervolgens wordt een integraal plan van aanpak op maat opgesteld waarin een keuze voor een traject wordt gemaakt. Aan de voorkant van het proces wordt direct breed ingezet op de participatie en integratie van de statushouder. Dit gebeurde eerder, voordat het Plan Participatie en Integratie Statushouders was vastgesteld, vrijwel niet omdat de taal als belemmering voor activering

en dus werk werd gezien. Daardoor werd gewacht met actieve begeleiding vanuit het Werkplein totdat de statushouder het inburgeringstraject had afgerond. In de huidige situatie, met het uitvoeren van Plan Participatie en Integratie Statushouders, zet Werkplein Ability (Team Statushouders) in op zo vroeg mogelijk en gelijktijdig starten met integratie en participatie op alle leefgebieden en op het verbeteren en intensiveren van de samenwerking met het netwerk dat hiervoor nodig is. Deze inzet heeft als doel dat de statushouder zo snel mogelijk een opleiding kan volgen, aan het werk kan of middels vrijwilligerswerk of het verenigingsleven, maatschappelijk actief kan participeren.

Nieuwe stelsel

De snelste weg voor statushouders om mee te doen in de maatschappij is het leren van de Nederlandse taal en het vinden van een betaalde baan. Om dat te bereiken gaat het Rijk het inburgeringsbeleid veranderen met de komst van de Wet Inburgering, zodat statushouders de kans krijgen een goede start te maken in Nederland. De nieuwe wet gaat, na een aantal keren uitgesteld te zijn, in op 1 januari 2022.

De regie op de uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel ligt bij de gemeenten, zodat inburgering kan worden gepositioneerd als onderdeel van het brede sociaal domein. Het nieuwe inburgeringsstelsel heeft als maatschappelijk doel dat alle statushouders snel, volwaardig en duurzaam meedoen aan de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

De basis van het nieuwe stelsel is:

- Een doorlopende lijn staat centraal, waarbij de start met taal vanaf dag 1 in het asielzoekerscentrum (AZC) is.
- Gemeenten krijgen een belangrijke sleutelpositie als regievoerder en zijn verantwoordelijk voor: het afnemen van de brede intake, het opstellen van een Plan Inburgering en Participatie (PIP) en de maatschappelijke begeleiding.
- Statushouders worden de eerste 6 maanden verplicht financieel ontzorgd door de gemeente, waarbij de vaste lasten worden doorbetaald.
- Gemeenten kopen het cursusaanbod voor inburgeringsplichtigen in. Er zijn daarbij 3 leerroutes: B1-route, Onderwijsroute en Zelfredzaamheidsroute (Z-route). De inburgeringsplichtige blijft zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. Het beleidsdoel is dat inburgeringsplichtigen het voor hen hoogst haalbare taalniveau (het liefst B1) bereiken. Daarnaast dienen ze vanaf de start van het inburgeringstraject kennis op te doen over de Nederlandse maatschappij en de arbeidsmarkt, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen.

Geen volledige nieuwe werkwijze

Met veel aspecten die in het nieuwe stelsel verplicht worden doet de gemeente nu al ervaring op. Dit gaat bijvoorbeeld om een brede intake, persoonlijk plan en gelijktijdig inburgeren en participeren. Het grootste verschil tussen het huidige beleid en het nieuwe stelsel is dat de gemeente straks ook verantwoordelijk wordt voor het aanbod van inburgeringstrajecten. Dit naast het feit dat de begeleiding van statushouders in het nieuwe stelsel nog intensiever wordt. Ook het financieel ontzorgen is nieuw.

Werkplein Ability (Team Statushouders) speelt net als onder het huidige beleid ook in het nieuwe stelsel een erg belangrijke rol. Zij krijgen de regierol om statushouders te begeleiden naar participatie en integratie.

2. Doelgroep

Alvorens in te gaan op de verdere inhoud van dit beleidskader is geschetst voor wie dit beleid bedoeld is.

Definitie statushouders

In de praktijk worden diverse termen voor de doelgroep statushouders door elkaar gebruikt. Denk hierbij aan termen als asielzoeker, nieuwkomer, migranten, vluchteling, inwoner met een migratieachtergrond of inburgeringsplichtige. Het streven is om in de praktijk een eenduidige benaming te gebruiken. Er is daarbij gekozen voor de term statushouder.

Wie zijn statushouders? Asielzoekers die als vluchteling worden erkend, krijgen een verblijfsvergunning. Dit geeft hen een status en daarna worden zij statushouders genoemd. Het gaat dus om asielzoekers die van de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) die in Nederland een verblijfsvergunning hebben gekregen. Nareizigers vallen ook onder de definitie statushouders. Dit zijn statushouders die naar Nederland komen en hier reeds een referent hebben wonen, bijvoorbeeld een partner.

Aantal statushouders

In onderstaande tabel is het aantal bestaande en te verwachten statushouders weergegeven.

Wie	Aantal	Toelichting
Bestaande groep statushouders bekend bij Werkplein Ability	Ongeveer 350	Ongeveer een derde van het aantal bijstandsgerechtigden in Het Hogeland. Zowel recent als al lang in Het Hogeland wonend. Dit aantal is door de jaren heen ongeveer gelijk gebleven, maar de populatie is veranderd door instroom en uitstroom.
Statushouders in actieve begeleiding van Team Statushouders	215 (cijfer uit december 2021).	Dit is onderdeel van de 350. Resterende 135 statushouders zitten niet meer in de caseload van Team Statushouders, maar zijn overgegaan naar reguliere dienstverlening door bijvoorbeeld het behalen van het inburgeringsexamen.
Te verwachten statushouders die nog gehuisvest worden.	1 ^e helft 2022: 27 (2 ^e helft 2021: 30 1 ^e helft 2021: 37)	Genoemde aantallen is de taakstelling. Aantal te verwachten statushouders is lastig te voorspellen. Ter vergelijking is de taakstelling van 2021 weergegeven.

Het aantal te verwachten statushouders is lastig te voorspellen. De basis hiervoor is de taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders die het Rijk aan gemeenten oplegt. Het aantal daadwerkelijk gehuisveste statushouders kan afwijken van de taakstelling. Voor de komende jaren is het een uitdaging om de volledige taakstelling te realiseren, omdat we te maken krijgen met extra druk op de woningmarkt door minder beschikbare woningen vanwege de versterkingsopgave. Uiteraard zet de gemeente zich in om zoveel mogelijk statushouders te huisvesten en wordt dit knelpunt onder de aandacht gebracht bij de provincie als toezichthouder.

5 jaar lang statushouder

Vanuit de uitvoeringspraktijk en vanuit het perspectief van de statushouders zelf is het gewenst dat statushouders niet altijd onder deze doelgroep blijven vallen. Daarom wordt met dit beleidskader vastgesteld dat een statushouder gedurende 5 jaar na het moment van huisvesting statushouder blijft. Daarna is hij/zij reguliere bijstandsgerechtigde als hij/zij nog een bijstandsuitkering heeft.

Er is voor een vaste periode gekozen omdat het niet wenselijk is dat het maatwerk is hoe lang iemand voor de extra dienstverlening voor statushouders in aanmerking komt. De periode van 5 jaar wordt gezien als praktische periode voor het meten van resultaten van specifieke dienstverlening. De periode van 5 jaar sluit aan bij het moment waarop statushouders kunnen naturaliseren. De gebruikte terminologie staat los van het al dan niet behalen van het inburgeringsdiploma.

Onderscheid oude en nieuwe wet

Het nieuwe inburgeringsstelsel geldt voor inburgeraars die vanaf de inwerkingtreding van de Wet inburgering 2021 een inburgeringsplicht hebben. Inburgeraars van voor deze datum vallen onder het oude stelsel van de Wet inburgering 2013.

De inburgeringsplicht start zodra de asielzoeker een verblijfsvergunning krijgt. Op dat moment koppelt de regievoerder van het COA deze statushouders voor huisvesting aan de gemeente. Dat betekent dat de nieuwe wet geldt voor statushouders die vanaf 1 januari 2022 aan onze gemeente gekoppeld worden.

Er is dus nog enkele jaren sprake van twee groepen statushouders: statushouders die onder het oude en die onder het nieuwe inburgeringsstelsel vallen. Dit beleidskader richt zich op de gehele doelgroep statushouders in Het Hogeland. Er zijn echter enkele zaken zoals de verantwoordelijkheid voor het inburgeringsaanbod die alleen voor de statushouders die onder het nieuwe inburgeringsstelsel vallen, van toepassing zijn. Hierna wordt ingegaan op het verschil tussen de doelgroepen.

Gekoppeld vóór 1-1-2022

Statushouders die voor de ingangsdatum van de nieuwe Wet Inburgering inburgeringsplichtig zijn en aan de gemeente gekoppeld zijn, worden ook wel de 'Ondertussengroep' genoemd. Zij vallen onder het oude inburgeringsregime wat niet tot optimale inburgeringsresultaten leidt. Als gemeente willen we deze groep het liefst volledig of in ieder geval zo veel mogelijk ondersteunen op de manier zoals we de nieuwe wet gaan uitvoeren. Ook deze doelgroep heeft namelijk specifieke begeleiding nodig om te kunnen integreren en participeren in Het Hogeland. Bovendien blijft de bestaande groep klant van Werkplein Ability zolang zij een bijstandsuitkering ontvangen.

Vrijwel alle statushouders in Het Hogeland hebben een brede intake gehad en een plan van aanpak. Dit was al zo opgenomen in het Plan Participatie en Integratie Statushouders. Het streven is om hier op voort te borduren bij de begeleiding en daarbij in de basis dezelfde aanpak te hanteren als bij de nieuwe doelgroep. Vanwege de inburgering zijn er verschillen, aan het einde van het hoofdstuk over de aanpak worden de verschillen in aanpak toegelicht.

Gekoppeld na 1-1-2022

Statushouders die na de ingangsdatum van de nieuwe Wet Inburgering zijn gekoppeld aan de gemeente vallen onder het nieuwe inburgeringsstelsel. Specifiek geldt de nieuwe Wet inburgering voor vreemdelingen vanaf 16 jaar (tot de AOW-gerechtigde leeftijd) die zich duurzaam in Nederland vestigen en in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd. Inwoners uit de Europese Unie en Liechtenstein, Noorwegen en IJsland vallen hier niet onder.

De nieuwe Wet Inburgering maakt bij de doelgroep die gekoppeld is na 01-01 2022 onderscheid in twee groepen inburgeringsplichtigen.

- **Asielmigranten (statushouders genoemd)**

Asielmigranten zijn asielzoekers die als vluchteling worden erkend en een verblijfsvergunning hebben gekregen. Ook gezinsleden van deze migranten (ook wel nareizigers genoemd) vallen onder deze groep.

- **Gezins- en overige migranten**

Gezinsmigranten zijn personen van buiten de EU die zich in Nederland vestigen voor gezinshereniging of gezinsvorming bij een Nederlandse partner. Dat kan alleen wanneer men over voldoende inkomen beschikt. De inburgering start al in het land van herkomst, waar het basisexamen inburgering buitenland moet worden afgelegd. Dat betekent dat zij al een basisniveau aan taal (A1) hebben behaald wanneer zij hier komen. Eenmaal in Nederland moeten zij hier het inburgeringsexamen halen. Onder overige migranten verstaan we geestelijk bedienaren en mensen met een verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk humanitair verblijfsdoel.

Voor gezinsmigranten en overige migranten is de rol die de gemeente heeft beperkter en meer adviserend van aard dan de rol bij asielmigranten. Dat verschil komt vooral voort uit het feit dat asielmigranten (zeker in het begin) zijn aangewezen op een uitkering en ondersteuning vanuit de Participatiewet en gezins- en overige migranten (financieel) zelfstandig zijn. Gezins- en overige migranten zijn daarom zelf verantwoordelijk voor de bekostiging van de inburgering.

Qua terminologie gebruiken we voor de eerste groep asielmigranten de term statushouder. Voor de groep gezinsmigranten en overige migranten gebruiken we de term gezinsmigrant.

Aan het einde van de beschrijving van de aanpak is toegelicht wat voor welke doelgroep van toepassing is.

3. Uitgangspunten

Voor de dienstverlening aan statushouders hebben we uitgangspunten geformuleerd. Deze zijn in lijn met de doelstellingen en inhoud van de nieuwe Wet Inburgering.

- **Regie door gemeente**

De gemeente voert regie op de uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel. Inburgering kan hierdoor worden gepositioneerd als onderdeel van het brede sociaal domein. In Het Hogeland is de regierol belegd bij de werkcoach van Werkplein Ability. De statushouder is zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringswet, maar de gemeente zorgt voor een inburgeringsaanbod en passende ondersteuning. Bij de regierol wordt ingezet op samenwerking met partijen uit het lokale veld. We vinden het belangrijk dat partijen, die verschillende diensten leveren, goed met elkaar samenwerken, zodat de statushouder optimaal in de gelegenheid wordt gesteld om te leren, te participeren en zich verder te ontwikkelen.

- **Dualiteit: taal en participatie**

De inburgering is dual: taal en participatie worden gecombineerd en in samenhang aangeboden, zodat statushouders niet pas na de afronding van hun taaltraject op zoek gaan naar werk en actief meedoen. In de leerroute wordt taal gecombineerd met een participatieactiviteit, als opstap naar werk. Zoveel mogelijk statushouders zijn actief: ze participeren, volgen een opleiding of doen betaald werk. De insteek is om taal te combineren met activiteiten waarbij de taal geoefend kan worden. De activiteiten moeten daarmee toegankelijk zijn voor statushouders die nog onvoldoende de Nederlandse taal beheersen. Taalonderwijs wordt waar mogelijk en waar nodig gekoppeld aan de praktijk.

- **Lokaal waar mogelijk**

Zowel taal als participatie wordt zoveel mogelijk lokaal (dichtbij de statushouders) in Het Hogeland georganiseerd. Dit ondanks regionale samenwerking. Waar dit niet mogelijk is door geringe aantallen deelnemers is goede bereikbaarheid een vereiste.

- **Maatwerk**

In het PIP wordt een persoonlijk en passend inburgeringstraject uitgestippeld in samenspraak met de statushouder. Geen persoon is hetzelfde. De een heeft meer uren taalonderwijs of een intensievere ondersteuning nodig dan de ander. Maatwerk is dan ook het sleutelwoord.

- **Financieel stabiel starten**

In het Hogeland vinden we het belangrijk om statushouders een financieel stabiele start te geven. Financiële zorgen en schulden zijn immers belemmerend voor participatie en integratie. Na huisvesting wordt iedere statushouder ondersteund bij de aanvraag van de bijstandsuitkering en minimaregelingen. De eerste zes maanden worden statushouders financieel ontzorgd volgens het nieuwe stelsel. Dit houdt in dat de vaste lasten worden doorbetaald. Het uitgangspunt is dat er een schuldenvrije start wordt gemaakt. Daarom worden de inrichtingskosten om niet verstrekt.

- **Inburgering start snel**

Er is aandacht voor taal vanaf dag 1 in het AZC. Gemeenten zorgen voor een doorlopende lijn vanuit deze opvang door middel van een brede intake, leerbaarheidstoets en passend traject. De gemeente begint zo vroeg mogelijk vanuit haar regierol nadat de statushouder gekoppeld is aan de gemeente. Indien mogelijk wordt al een brede intake uitgevoerd op het AZC. Als dit praktisch niet mogelijk is gebeurt dit direct na huisvesting. Het uitgangspunt is dat statushouders na het vaststellen van het PIP zo snel mogelijk kunnen starten met hun leerroute.

- **Zo hoog mogelijk taalniveau**

Een succesvolle inburgering hangt samen met de mate waarin statushouders het Nederlands beheersen. Het streven is daarom om zoveel mogelijk inburgeringsplichtige statushouders op het hoge taalniveau B1 examen te laten doen. Voor degenen voor wie dat niet haalbaar is, is afschaling naar iets lagere A2-niveau of het voltooien van de Z-route gericht op zelfredzaamheid een goed alternatief. Ook is er de onderwijsroute om voor te bereiden op regulier onderwijs. De inburgeringsverplichting geldt daarbij voor iedereen. Er is geen ontheffing van de inburgeringsplicht meer mogelijk zoals dat in het oude stelsel bestond.

- **Flexibel inburgeringsaanbod**

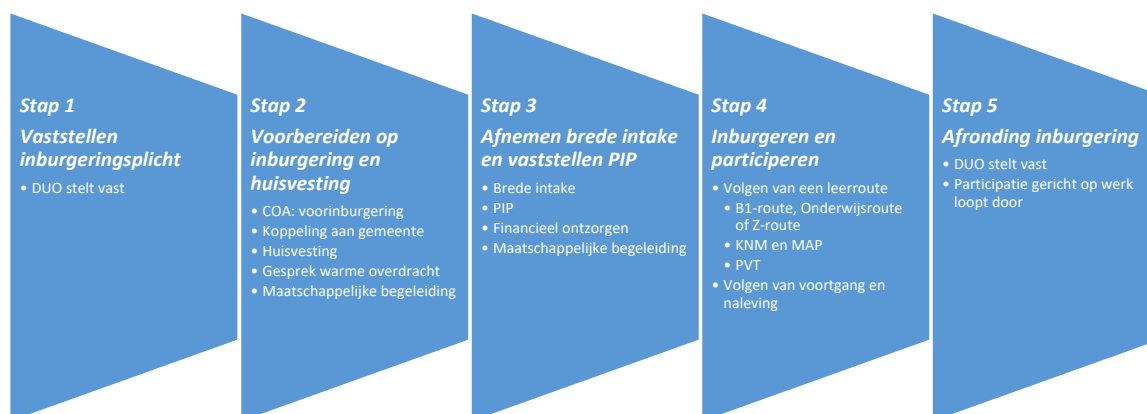
Het nieuwe stelsel vraagt om flexibiliteit. Daarbij gaat het onder andere om wisseling tussen routes waar nodig, afschalen binnen een route waar nodig, flexibele instroommomenten, desgewenst avondonderwijs maar ook afstemming tussen participatie en taalonderwijs.

- **Inburgeringsaanbod ook voor gezinsmigranten**

In het nieuwe stelsel is onderscheid gemaakt tussen asielmigranten (statushouders, incl. nareizigers) en gezinsmigranten. Voor gezinsmigranten (personen die zich van buiten de EU in Nederland vestigen voor gezinshereniging of gezinsvorming bij een Nederlandse partner) is de rol van de gemeente beperkter en meer adviserend van aard. Zo is de gemeente niet verplicht om voor gezinsmigranten een aanbod voor een inburgeringstraject te doen. Uitgangspunt is echter dat gezinsmigranten ook gebruik kunnen maken van de ingekochte leerroutes als zij daarvoor zelf betalen (op eigen kosten). Dit zodat passende en kwalitatief hoogwaardige inburgering ook voor deze groep beschikbaar is om zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

4. Aanpak

Divosa onderscheidt vijf stappen om te komen tot een succesvolle inburgering op basis van het nieuwe stelsel. Gemeente Het Hogeland gebruikt dit als basis. Hierna is de dienstverlening aan statushouders beschreven aan de hand van de vijf stappen. Allereerst volgt een schematische weergave.

Stap 1 Vaststellen inburgeringsplicht

Het vaststellen van de inburgeringsplicht begint met de verstrekking van een verblijfsvergunning voor een niet tijdelijk doel, meestal een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd door de IND.

Na ontvangst van de verblijfsvergunning stelt de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) de inburgeringsplicht vast. DUO informeert de inburgeraar hierover en beheert de bijbehorende gegevens. De gemeente heeft geen rol bij het vaststellen van de inburgeringsplicht.

Stap 2 Voorbereiden op inburgering en huisvesting

• Voorinburgering

Deze stap begint op het AZC, waar het COA een aanbod voorinburgering doet op basis van de gegevens van DUO. Voorinburgering behoort niet tot de inburgering, maar is een vrijwillig onderdeel waarmee inburgeraars alvast aan de slag kunnen om de Nederlandse taal en samenleving te leren kennen. Naast op taal, richt het programma zich ook op het verwerven van kennis en handvatten voor zelfstandig wonen en leven in Nederland. Dit aanbod sluit aan bij het uitgangspunt doorlopende lijn, met taal vanaf dag 1.

• Huisvesting

COA koppelt de statushouder aan de gemeente. Vanaf dat moment is de statushouder bij de gemeente in beeld en wordt er gezocht naar een passende woning. Op het moment dat er een woning beschikbaar is in gemeente Het Hogeland wordt de statushouder gehuisvest en volgt er een overdracht van COA naar Werkplein Ability.

• Gesprek warme overdracht

De nieuwe wet schrijft voor om indien mogelijk een driegesprek tussen het COA, de gemeente en de statushouder te organiseren. De werkcoach van Werkplein Ability is degene die namens de gemeente de regierol heeft en dit gesprek voert. De werkcoach komt hiervoor naar het AZC als dit

praktisch haalbaar is. Indien mogelijk sluit ook de maatschappelijk begeleider aan bij dit gesprek. Dit gesprek bevordert de doorlopende lijn en de warme overdracht vanuit COA.

- **Maatschappelijke begeleiding**

De gemeente is na koppeling door COA verantwoordelijk voor het regelen van huisvesting, verhuizing en inschrijving van de statushouder. Op het moment van huisvesting start de maatschappelijke begeleiding om hierbij te ondersteunen. Het gaat om begeleiding en ondersteuning bij het regelen van praktische zaken (denk aan huurcontract en bijstandsuitkering) en bij de kennismaking met de Nederlandse samenleving en specifiek de lokale omgeving. Vluchtelingenwerk Noord Nederland voert de maatschappelijke begeleiding vanaf 1-1-2022 uit in Het Hogeland.

Stap 3 Afnemen brede intake en vaststellen PIP

- **Brede intake**

De werkcoach van Werkplein Ability voert de regie op het proces van inburgering en participatie. De brede intake is de start van het traject van de werkcoach. De werkcoach begint al met de brede intake wanneer hij/zij het driegesprek in het kader van de warme overdracht voert.

Het doel van de brede intake is het in beeld brengen van de startpositie en ontwikkelmogelijkheden van de statushouder op het gebied van inburgering en participatie. Ook factoren zoals het ervaren cultuurverschil en eventuele trauma's of psychische klachten worden meegenomen. De intake kan met gesprekken, maar bijvoorbeeld ook met meetinstrumenten. Een vast onderdeel van de brede intake is de leerbaarheidstoets, die het onderwijsniveau van de statushouder meet. Werkplein Ability is verantwoordelijk voor de begeleiding bij en uitvoering van deze toets.

De uitkomsten van de brede intake, inclusief de leerbaarheidstoets, bepalen onder andere de leerroute die de inburgeraar gaat volgen.

- **Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie**

Vervolgens maakt de werkcoach op basis van de brede intake een persoonlijk PIP. Leren en participeren gaan hand in hand en beide aspecten worden in dit persoonlijk plan opgenomen. Een PIP is een besluit, waardoor de afspraken formeel worden vastgelegd. De statushouder en de gemeente zijn verplicht de afspraken na te leven. Dit alles is gericht op actieve participatie van de statushouder in de samenleving.

Het PIP bevat de afspraken rondom de leerroute, het participatieverklaringstraject (PVT), de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en de duur van het traject. Een PIP bevat daarnaast informatie over inburgering en de begeleiding en ondersteuning van de inburgeringsplichtige gedurende het inburgeringstraject door de gemeente. Ook andere gemaakte afspraken worden vastgelegd, denk aan ondersteuning bij traumaverwerking indien dit nodig is.

- **Financieel ontzorgen**

Gemeenten krijgen in de nieuwe wet de taak om alle bijstandsgerechtigde statushouders verplicht financieel te ontzorgen door de vaste lasten gedurende zes maanden na huisvesting over te nemen. Naar verwachting van de wetgever helpt dit de statushouder om de focus bij aanvang van de inburgeringstermijn bij inburgering en participatie te leggen. Werkplein Ability gaat deze taak uitvoeren: zij verrekent de maandelijkse verplichtingen (de rekeningen voor huur, gas, water, licht en zorgverzekering) met de bijstandsuitkering. Werkplein Ability voert ook de handhaving hierop uit. In individuele gevallen, waarin de wercoach oordeelt dat de statushouder zijn vaste lasten zelfstandig kan en wil beheren, zal Werkplein Ability afwijken van de verplichte ontzorging.

In deze periode van ontzorgen is het belangrijk dat de statushouder financieel zelfredzaam wordt en wegwijs raakt in het Nederlandse systeem van betalingsverkeer, banken en andere financiële instellingen zoals de Belastingdienst (denk aan toeslagen). Dit zodat de statushouder de financiën zelf weer kan beheren na afloop van de periode van het ontzorgen (na 6 maanden). Het is essentieel dat er aandacht is voor de overgang van financieel ontzorgen naar zelfstandig regie voeren op de financiën. Hiervoor verzorgt Vluchtelingenwerk Noord Nederland trainingen voor statushouders.

De begeleiding voor het financieel ontzorgen richt zich bijvoorbeeld op het leren omgaan met pinpas en hiermee betalingen kunnen doen, maar ook bijvoorbeeld op wijzigingen via Belastingdienst Toeslagen kunnen doorgeven. Vanwege de raakvlakken tussen begeleiding tijdens financieel ontzorging en maatschappelijke begeleiding worden deze taken beide door Vluchtelingenwerk Noord Nederland uitgevoerd.

De verwachting is dat 80% van de statushouders na de periode van financieel ontzorgen en na de begeleiding om financieel zelfredzaam te worden zelfredzaam genoeg zal zijn om de financiën te beheren. 20% zal hier naar verwachting ondersteuning bij nodig blijven hebben. Deze ondersteuning wordt gezocht in de reguliere financiële ondersteuningsmogelijkheden (denk aan budgetbeheer).

Stap 4 Inburgeren en participeren

- **Volgen van een leerroute**

Op basis van de Brede Intake (inclusief leerbaarheidstoets) wordt in het PIP vastgelegd welke leerroute de statushouder gaat volgen. Een leerroute is een traject waarin inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal leren en Kennis van de Nederlandse maatschappij opdoen, passend bij hun capaciteiten, persoonlijke situatie en leerbaarheid.

De gemeente is verantwoordelijk om een sluitend inburgeringsaanbod te doen. Dit is de belangrijkste wijziging van de nieuwe wet voor onze gemeente. Statushouders die onder het oude inburgeringsstelsel vallen blijven zelf verantwoordelijk om hun inburgering te organiseren.

In deze beschrijving van stappen volgt het starten met de leerroute na huisvesting. Eventueel kan het inburgeringsaanbod al op het AZC starten, nog voordat een werkelijke huisvesting plaats heeft gevonden indien dit passend wordt gevonden. Een lange wachttijd voor huisvesting kan hiervoor een reden zijn.

De wet maakt onderscheid in drie leerroutes: de B1route, de Onderwijsroute en de Z-route. Deze worden hierna toegelicht.

Leerroute	Inhoud leerroute	Wie en hoe georganiseerd
B1-route	<p>De reguliere route, gericht op het zo snel mogelijk behalen van B1-taalniveau. waarin taal gecombineerd wordt met (de voorbereiding op) participatie en werk. Deze route bestaat uit een taalcomponent en participatiecomponent.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zo snel mogelijk taal leren en perspectief op de arbeidsmarkt vergroten door taalonderwijs te combineren met (vrijwilligers)werk. - Maatwerk binnen B1-route: aantal lessen kan verschillen in intensiteit. - Als blijkt dat taalniveau te hoog is, dan kan (op onderdelen) afgeschaald worden naar 	<p>De taalcomponent wordt gezamenlijk met andere gemeenten in Groningen en Drenthe ingekocht.</p> <p>De participatiecomponent wordt georganiseerd door Werkplein Ability.</p>

	<p>het lagere taalniveau A2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taal niet alleen in de klas maar ook in de praktijk. - B1 route sluit af met een examen op onderdelen lezen, luisteren, schrijven en spreken én Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM). - Taalaanbieder heeft keurmerk Blik op Werk. 	
Onderwijsroute	<p>Gericht op het behalen van een Nederlands schooldiploma voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. Na een taalschakeltraject worden inburgeraars doorgeleid naar een Nederlandse opleiding.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestaat uit een taalschakeltraject van gemiddeld anderhalf jaar, gericht op instroom in vervolgonderwijs op MBO niveau 2 of hoger, HBO of WO. - Doelgroep: inburgeraars met hoge leerbaarheid, die gemotiveerd zijn om een Nederlandse opleiding te gaan volgen. Verwachting is geringe aantallen in Het Hogeland. - Taalaanbieder heeft diploma-erkenning op grond van de WEB - Voor studiefinanciering moet statushouder starten voor 30 jaar. - Geen duaal traject, wel aandacht voor praktijk denk aan stages, meeloopdagen en keuzecarroussels en keuze vervolgstudie. 	Gezamenlijk met andere gemeenten in Groningen en Drenthe ingekocht.
Zelfredzaamheidsroute (Z-route)	<p>Gericht op het zich redden in de Nederlandse maatschappij. Bestemd voor inburgeraars voor wie de onderwijs- of B1-route buiten bereik ligt. Deze route bestaat uit een taalcomponent en participatiecomponent.</p> <ul style="list-style-type: none"> - intensief traject, dat aansluit bij de persoonlijke capaciteiten van de inburgeraar, gericht op het verwerven van mondelinge en schriftelijke vaardigheden op het taalniveau A1 én op zelfredzaamheid, activering en participatie. - Onderwijs vindt deels in groepsverband en deels in de praktijk plaats. - Minimaal 800 uur leren van de Nederlandse taal en KNM + minimaal 800 uur activering en participatie (op basis van maatwerk), PVT en MAP. - Als blijkt dat een statushouder toch één of meer onderdelen op het hogere taalniveau A2 kan behalen, dan moet dit worden gefaciliteerd. - Afronding door eindgesprek met 	<p>Werkplein Ability organiseert deze leerroute (zowel de taalcomponent als de participatiecomponent) met Vakland Het Hogeland.</p>

	taalaanbieder en Werkplein Ability (geen examen) - Taalaanbieder heeft keurmerk Blik op Werk.	
--	--	--

- **Participeren**

Binnen de B1-route en de Z-route is er een participatiecomponent. Actief meedoen en in contact komen met de Nederlandse samenleving bevordert het leren van de taal. Werkplein Ability organiseert deze participatiecomponent.

Het gaat daarbij om re-integratie- en participatievoorzieningen. Een belangrijk deel van deze voorzieningen is al in de gemeente aanwezig. Zo kunnen inburgeraars gebruik maken van de voorzieningen (leerwerkplekken, stages, vrijwilligersactiviteiten) die beschikbaar zijn voor de hele doelgroep van de Participatiewet. Uit ervaring is gebleken dat het goed werkt om statushouders in groepen te combineren met andere bijstandsgerechtigden. Dat bevordert het taalniveau. Werkplein Ability heeft aandacht voor het beschikbaar stellen van plekken waar statushouders met een (nog) beperkt taalniveau terecht kunnen.

- **Kennis Nederlandse Maatschappij en Module Arbeidsmarkt Participatie**

Het inburgeringsaanbod omvat naast een van de drie leerroutes in ieder geval KNM en MAP (voorheen Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt). Dit is onderdeel van alle leerroutes.

KNM is bij regionaal in te kopen taalcomponent van de B1-route en Onderwijsroute inbegrepen. Voor de Z-route moet dit lokaal worden georganiseerd.

MAP wordt voor alle leerroutes lokaal georganiseerd door Werkplein Ability.

- **Participatieverklaringstraject**

Het PVT is bedoeld om inburgeringsplichtigen kennis te laten maken met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving. Denk hierbij aan begrippen als vrijheid, gelijkwaardigheid en participatie. De PVT training wordt afgerond met het ondertekenen van de participatieverklaring. Dit is voorwaarde voor inburgering.

Vluchtelingenwerk Noord Nederland voert de PVT-trainingen uit.

- **Volgen van voortgang en naleving**

De afspraken die zijn vastgelegd in het PIP moeten door de statushouder worden nagekomen. Deze verplichtingen hebben onder meer betrekking op actieve deelname van de statushouder in het doorlopen van de inburgering. Met de nieuwe wet is de gemeente ook verantwoordelijk voor het toezicht op het nakomen van de afspraken.

De werkcoach van Werkplein Ability voert hiervoor regelmatig voortgangsgesprekken met de statushouder. Over de voortgang wordt gerapporteerd. Voor het monitoren op voortgang heeft de werkcoach ook nauwe samenwerking met andere netwerkpartners zoals bijvoorbeeld de maatschappelijke begeleiding en de taalaanbieder.

Indien de inspanning van de statushouder onvoldoende blijkt te zijn en afspraken niet worden nageleefd dient de gemeente tot handhaving in de vorm van bestuurlijke boetes over te gaan. Dit is voor de statushouders die vallen onder het nieuwe inburgeringsstelsel een verplichting. Deze verantwoordelijkheid tot handhaving is ook bij de werkcoach van Werkplein Ability belegd.

Stap 5 Afronding inburgering en participeren

In de laatste stap wordt het inburgeringstraject afgerond. DUO stelt vast of de inburgeraar heeft voldaan aan de inburgeringsplicht. Dit gebeurt op basis van de door de gemeente verzamelde gegevens.

De statushouder blijft in Het Hogeland tot vijf jaar na huisvesting statushouder. In deze fase stopt de inburgering na afronding, maar gaat het onderdeel participatie zeker door. Doel is dat de statushouder actief wordt in de samenleving en aan het werk gaat. Indien dit niet binnen de mogelijkheden ligt wordt gekeken naar andere manieren van meedoen, bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.

Wat geldt voor welke doelgroep?

De gemeente is op basis van de Wet Inburgering verplicht om deze aanpak te hanteren voor iedere statushouder die inburgeringsplichtig is onder het nieuwe stelsel. Voor gezins- en overige migranten gelden soms andere regels. Bepaalde onderdelen van de aanpak gelden daarnaast niet voor statushouders die vallen onder het oude inburgeringsstelsel (gekoppeld voor 1-1-2022).

In onderstaand overzicht is schematisch weergegeven welke taken de gemeente heeft voor de verschillende doelgroepen.

Onderdeel	Statushouders gekoppeld en gehuisvest vóór 1-1-2022	Statushouders gekoppeld nog niet gehuisvest vóór 1-1-2022	Statushouders gekoppeld na 1-1-2021	Gezinsmigranten en overige migranten
Voorinburgering,,	X	X	X	
Huisvesting	X	X	X	
Gesprek warme overdracht,		X	X	
Brede intake en PIP	X*	X	X	X
Begeleiding, monitoring handhaving	X	X	X	X
Financieel ontzorgen			X	
Maatschappelijke begeleiding	X*	X	X	
Leerroute (taal en participatie)			X	**
PVT	X*	X	X	**
MAP/KNM			X	**

* Deze onderdelen worden uitgevoerd volgens de nieuwe wet, tenzij ze reeds zijn uitgevoerd onder de oude wet. Dus als er reeds een brede intake/plan van aanpak is uitgevoerd wordt dit niet opnieuw gedaan. Maatschappelijke begeleiding en PVT worden voor de oude doelgroep alleen ingezet als dit nog niet is aangeboden of nog niet is afgerond.

** Gezins- en overige migranten volgen de leerroute, PVT, MAPP en KNM op eigen kosten. Gemeente is niet verplicht om gezinsmigranten en overige migranten een leerroute aan te bieden, wel mogen zij op eigen kosten deelnemen aan de door de gemeente georganiseerde leerroutes.

5. Gemeentelijke ambitie

Ambities in het algemeen

In aansluiting op de doelen van de Wet Inburgering hebben we in Het Hogeland de volgende drie gemeentelijke ambities voor de dienstverlening aan statushouders geformuleerd.

1. Statushouders doen binnen de eigen mogelijkheden actief mee in de Nederlandse samenleving door middel van betaald werk, vrijwilligerswerk of een andere vorm van dagbesteding. Statushouders zijn daardoor zoveel mogelijk financieel onafhankelijk.
2. Statushouders zijn zoveel mogelijk zelfredzaam, ook op financieel gebied. Zij kunnen zich praktisch gezien redden in de Nederlandse maatschappij en kunnen hun financiën beheren.
3. Statushouders beheersen zo veel mogelijk de Nederlandse taal en maatschappij en behalen hun inburgeringsdiploma.

Concrete meetbare doelen

Voor iedere statushouder die gehuisvest wordt in de gemeente het Hogeland willen we de volgende doelen bereiken.

Doelstelling	Wie voert uit
Gemeente spant zich maximaal in om te voldoen aan de taakstelling huisvesting vergunninghouders door actief te zoeken naar huisvesting voor gekoppelde statushouders.	Medewerker huisvesting gemeente
Alle statushouders krijgen ondersteuning bij de uitkeringsaanvraag en de aanvraag van alle passende minimavoorzieningen en toeslagen waar ze recht op hebben.	Maatschappelijke begeleiding
Alle statushouders krijgen uiterlijk binnen 4 weken na inschrijving in de BRP een brede intake, indien mogelijk al op het AZC.	Werkplein Ability
Alle statushouders hebben ondersteuning gekregen bij het tekenen van de huurovereenkomst en het inrichten van de woning en hebben kennisgemaakt in de buurt.	Maatschappelijke begeleiding
Alle statushouders ontvangen uiterlijk binnen 10 weken na inschrijving in de BRP een PIP.	Werkplein Ability
Alle statushouders waarvoor dit verplicht is worden de eerste 6 maanden na huisvesting financieel ontzorgd.	Werkplein Ability
Alle inburgeringsplichtige statushouders ontvangen tijdig een passend inburgeringsaanbod (leerroute, KNM en MAP) aangeboden.	Werkplein Ability
Alle inburgeringsplichtige statushouders en gezins- en overige migranten ondertekenen de participatieverklaring binnen de voor hen geldende termijn.	Maatschappelijke begeleiding
Met alle statushouders wordt minimaal 2x per jaar een uitgebreid voortgangsgesprek gericht op inburgering en participatie gehouden.	Werkplein Ability
Zoveel mogelijk van de statushouders zijn in staat om hun financiën zelf te beheren zodra de doorbetaling van vaste lasten (het financieel ontzorgen) stopt. Op basis van de huidige groep is de verwachting dat dit 80% zal zijn. De resterende groep (naar verwachting 20%) wordt op een passende manier ondersteund bij de financiën.	Maatschappelijke begeleiding
Alle statushouders worden ondersteund bij het vinden van betaald werk, vrijwilligerswerk, stage, een werkervaringsplek, een leerwerktraject of een opleiding, zodat zij binnen hun eigen mogelijkheden actief kunnen zijn.	Werkplein Ability

6. Randvoorwaarden

Om de dienstverlening aan statushouders zoals beschreven in dit beleidskader goed uit te kunnen voeren is een aantal randvoorwaarden belangrijk.

Samenwerking netwerkpartners

In de uitvoering van de regierol door Werkplein Ability is samenwerking met netwerkpartners essentieel. Deze dient goed te zijn om de aanpak uit te kunnen voeren. Hier wordt veel in geïnvesteerd door zowel de gemeente als Werkplein Ability. Een voorbeeld hiervan is het periodieke 'Breed Overleg statushouders'.

Inzet Jobcoaching

Indien statushouders naar werk kunnen worden begeleid is het belangrijk dat deze plaatsing duurzaam is. Dit zodat de statushouder blijvend uit de uitkering is. Daarvoor is in veel gevallen jobcoaching zeer belangrijk. Hiermee kunnen problemen door culturele verschillen (denk aan Nederlandse werknemersvaardigheden en acceptatie op de werkvloer) worden voorkomen. Het beschikbaar stellen hiervan valt onder de reguliere dienstverlening van Werkplein Ability.

Informatietechnologie (IT)

Ter ondersteuning van de processen dient gemeente Het Hogeland software beschikbaar te stellen voor de werkcoaches van Werkplein Ability.

Kinderopvang

Zodra statushouders inburgeringslessen gaan volgen of actief mee gaan doen (bijv. aan het werk) dienen eventuele kinderen opgevangen te worden. Dit is voorwaarde om statushouders te kunnen begeleiden naar inburgering en participatie. Het beschikbaar zijn van voldoende kinderopvang is in principe niet de taak van de gemeente. Wel is hierover contact met de betreffende organisaties.

7. Financieel kader

Voor de financiën dient onderscheid te worden gemaakt tussen de situatie tot 1 januari 2022 en de nieuwe situatie vanaf invoering van de Wet Inburgering op 1 januari 2022. Voor deze verschillende doelgroepen is namelijk verschillende dekking.

Allereerst is van belang dat statushouders net als andere bijstandsgerechtigden ook onder de reguliere doelgroep van Werkplein Ability vallen. Op dit moment is het aantal bijstandsgerechtigden met een migratieachtergrond 1/3 van het totale aantal bijstandsgerechtigden. Het betreft dus een grote groep die gezien de hoge instroom op dit moment ook nog eens hard groeit. Deze groep heeft over het algemeen veel meer begeleiding nodig dan reguliere bijstandsklanten om te komen tot participatie met als uiteindelijk doel werk. Dat heeft te maken met onder meer de taalbarrière en cultuurverschillen. Daarom zijn de afgelopen jaren extra rijksmiddelen ingezet voor deze doelgroep. Alleen de extra middelen zijn onvoldoende, het gaat immers ook om reguliere bijstandsklanten. Daarom ligt het voor de hand om naast de extra middelen ook reguliere participatiemiddelen in te zetten.

Middelen bestaande statushouders

De middelen voor de nieuwe wet zijn enkel voor de doelgroep die vanaf 1 januari 2022 gekoppeld wordt en dus niet voor de doelgroep onder de oude wet. Voor deze bestaande statushouders ontvangt de gemeente nog wel middelen om de statushouders extra te kunnen ondersteunen. Het gaat om de volgende middelen:

- **Ondertussengroep** - Rijksmiddelen voor extra begeleiding bestaande statushouders onder het oude stelsel (ook wel 'ondertussengroep').

- **Compensatie uitstel** - Middelen ter compensatie van het uitstel van de nieuwe wet. Dit in verband met een extra groep statushouders die onder het oude stelsel is ingestroomd door het uitstel van de wet. Hiervoor worden middelen beschikbaar gesteld verspreid over de jaren 2021 tot en met 2026.
- **ELIP-groep** - Extra middelen voor de ELIP groep. Dit is een groep inburgeraars die hun lening vrijwel hebben uitgeput maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Deze groep heeft extra ondersteuning van Werkplein Ability nodig. Over de bedragen voor de jaren 2022 – 2026 volgt meer informatie in de meicirculaire 2022, het bedrag voor 2021 is wel bekend.

Middelen Wet Inburgering

De VNG en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben, na een lang onderhandelingstraject, voor de zomer van 2021 overeenstemming bereikt over de hoogte van de beschikbare budgetten voor de nieuwe Wet Inburgering. Echter zijn er opnieuw gesprekken gaande over de hoogte omdat de middelen naar verwachting niet toereikend zijn voor de ambitieuze doelen van de wet. Het kan dus zijn dat deze middelen nog wijzigen. We ontvangen de volgende middelen:

- **Invoeringskosten** - Middelen voor de invoering van de nieuwe Wet Inburgering.
- **Uitvoeringskosten** - Vanaf 2022 ontvangen gemeenten jaarlijks een uitvoeringsbudget. De hoogte van dit budget loopt gelijk aan de toename van het aantal te begeleiden statushouders. Dit bedrag is bedoeld voor de Brede intake, PIP en voortgangsgesprekken. Dit is daarmee bedoeld voor personeelskosten van Werkplein Ability.
- **Specifieke uitkering** - Dit is bedoeld voor de inkoop van leerroutes, MAP, maatschappelijke begeleiding, PVT en de inzet van tolken. Het gaat om een bedrag per persoon dat na afloop van het jaar wordt vastgesteld op basis van het werkelijk aantal gehuisveste statushouders. De gemeente ontvangt een voorschot op basis van een schatting. De specifieke uitkering moet achteraf worden verantwoord.

Overzicht inkomsten

Via gemeentefonds	2020
invoeringskosten	€ 95.335,00

Via gemeentefonds	2021	2022	2023	2024	2025	2026
ondertussengroep	€ 19.381	€ 12.324	€ 7.738	€ 3.943	€ 1.480	€ 445
compensatie uitstel	€ 45.185	€ 17.313	€ 8.378	€ 6.497	€ 2.639	€ 717
ELIP-groep (volgt nog)	€ 13.996	volgt	volgt	volgt	volgt	volgt
uitvoeringskosten		€ 134.366	€ 147.819	€ 147.819	€ 147.819	€ 147.819
integratie uitkering inburgering	€ 78.562	€ 164.003	€ 163.935	€ 158.259	€ 151.938	€ 148.981

Via specifieke uitkering	Per asielmigrant	Per overige- en gezinsmigrant
Leerroutes	€ 10.000	€ -
MAP	€ 136	€ 195
Maatschappelijke begeleiding	€ 1944	€ -
PVT	€ 216	€ 216
Tolkvoorziening	€ 417	€ 179
Totaal specifieke inburgering*	€ 12.712	€ 589

* De totale specifieke uitkering mag naar eigen inzicht van de gemeente worden besteed aan de genoemde onderdelen. De bedragen per onderdeel staan dus niet vast maar zijn richtinggevend.

Voor de specifieke uitkering heeft Het Hogeland een beschikking gekregen voor 2022 en die bedraagt € 287.972. Dit bedrag is gebaseerd op een schatting van 36 asielmigranten en 8 gezinsmigranten in 2022. Het bedrag van de specifieke uitkering per asielmigrant wordt verspreid over meerdere jaren uitgekeerd.

Besteding van middelen: personeelskosten

In 2021 is door het DT besloten om 2.67 FTE (3 parttime medewerkers) in vaste dienst te nemen voor de uitvoering van de dienstverlening aan statushouders. Dit in de vorm van Team Statushouders bij Werkplein Ability. Zij ondersteunen zowel de bestaande groep statushouders als de nieuwe groep onder de Wet Inburgering.

Uitgaande van alleen de extra rijksmiddelen is voor zowel de bestaande groep als voor de situatie onder de nieuwe Wet Inburgering een tekort om de 2.67 FTE te financieren. Dit komt doordat de statushouders niet alleen een specifieke doelgroep zijn, maar ook vallen onder het reguliere bijstandsbestand. Daarom is besloten dat de dekking wordt bereikt met reguliere middelen vanuit het participatiebudget. Daarmee komt de dekking overeen met de taken die deze consultants uitvoeren voor statushouders: het gaat om begeleidingstaken vanuit zowel de wet Inburgering als vanuit de participatiewet.

Personeelskosten	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Loonkosten 2,67 FTE	€ 96.250	€ 192.500	€ 192.500	€ 192.500	€ 192.500	€ 192.500
Dekking						
Integratie uitkering inburgering	€ 78.562	€ 164.003	€ 163.935	€ 158.259	€ 151.938	€ 148.981
Participatiebudget	<u>€ 17.688</u>	<u>€ 28.497</u>	<u>€ 28.565</u>	<u>€ 34.241</u>	<u>€ 40.562</u>	<u>€ 43.519</u>
	€ 96.250	€ 192.500	€ 192.500	€ 192.500	€ 192.500	€ 192.500

Besteding van middelen: overige ondersteuning

De uitgaven voor overige ondersteuning aan statushouders zijn nog niet allemaal helder. Dat komt omdat bepaalde onderdelen nog verder ontwikkeld worden en inkooptrajecten nog lopen. Deze onderdelen zijn met een vraagteken opgenomen.

Via specifieke uitkering	Raming kosten per asielmigrant	Raming kosten per overige- en gezinsmigrant
Leerroute (geschat gemiddelde)	€ 8.500	€ -
MAP	€ 136?	€ 195?
Maatschappelijke begeleiding	€ 2889	€ -
PVT	€ 216	€ 216
Tolkvoorziening	€ 417?	€ 179?
Totaal specifieke inburgering	<u>€ 12.158</u>	<u>€ 589?</u>

Er zijn drie soorten leerroutes, waarvan iedere statushouder er een volgt. De verwachting is dat de kosten voor de leerroutes als volgt zijn: B1-route € 6.000 - 9.000, Onderwijsroute € 10.000 of hoger, Z-route € 8.000. Er is een gemiddeld bedrag voor een leerroute van € 8.500 gerekend in de tabel. Dit bedrag is gebaseerd op de verwachting van deelname aan verschillende routes. Zo weten we vanuit de bestaande groep dat relatief weinig statushouders de Onderwijsroute zullen volgen, omdat zij veelal in de stad Groningen worden gehuisvest. Daarnaast verwachten we relatief veel statushouders die voor de Z-route in aanmerking komen. De leerroute is zeer afhankelijk van welke statushouders van welk niveau en uit welke landen we ontvangen.

De inkooptrajecten voor de B1-route en de Onderwijsroute zijn nog in volle gang. Daarom kan hiervoor nog geen definitief bedrag worden genoemd. Het bedrag dat voor de B1-route is genoemd, is het bedrag waarvoor de opdracht in de markt is gezet. De onderwijsroute wordt naar verwachting duurder dan het bedrag dat het Rijk hiervoor heeft geraamd. Daarover zijn op landelijk niveau gesprekken gaande. Er is inmiddels toegezegd dat hiervoor extra middelen beschikbaar worden gesteld, over de verdeelsleutel zijn echter nog gesprekken. De inkoop houdt rekening met het beschikbare bedrag.

De Z-route wordt ook nog ontwikkeld in Het Hogeland. We verwachten, gebaseerd op ervaringen uit het verleden, dat elke inzet op de Z-route maatwerk is. Pas na verloop van tijd zal duidelijk zijn wat de gemiddelde kosten per traject zijn. Daarom is nu een voorlopige inschatting gemaakt van € 8.000 per traject. Gelet op de extra inzet die de gemeente Het Hogeland en de arbeidsmarktregio Werk in Zicht in het verleden hebben gedaan voor inwoners met een migratie-achtergrond verwachten we dat we geen extra dekking hoeven te zoeken voor deze kosten, maar gebruik kunnen maken van de lokale voorzieningen die we in het verleden al in het kader van inzet op ontwikkeling van mensen hebben vorm gegeven. En dat is dus naast de voorzieningen die er al zijn als het gaat om maatschappelijke begeleiding, dagbesteding, taalhuis en vrijwilligerswerk. De onderdelen participatie, taal en burgerschap zijn nu al onderdeel van bijv. Praktijkleren, Noorderhuizen, Wijkleerbedrijf Winsum en Vakland Het Hogeland. Onderwijs is bij al deze onderdelen betrokken. Verder hebben we met ondersteuning van de Provincie een VCA-traject ontwikkeld voor anderstaligen (Arabisch en Tigrinya). Dezelfde organisatie die dit succesvol heeft vorm gegeven, is nu gevraagd om taal op de werkvloer vorm te geven. Vanuit de bestaande budgetten van re-integratie, provincie en arbeidsmarkt Werk in Zicht (NPG Kansrijk opleiden = opvolging 1000-banenplan) verwachten wij de trajectkosten van de Z-route te dekken. We willen met de bestaande lokale voorzieningen inhoud geven aan de invulling van de meeste trajecten in de Z-route. Mochten er nog andere trajecten nodig zijn dan kunnen we dat via de route van Vakland Het Hogeland vorm geven.

De maatschappelijke begeleiding is duurder dan het bedrag dat hiervoor geraamd is door het Rijk. Ook hierover zijn op landelijk niveau gesprekken gaande omdat organisaties die maatschappelijke begeleiding bieden landelijk aangeven dat het bedrag te weinig is. In Het Hogeland is het bedrag daarnaast hoger doordat dit bedrag inclusief financieel zelfredzaam worden is. Naar verwachting kan dit ook gelden als onderdeel van de Z-route, die wat goedkoper uitgevoerd zal worden doordat deze lokaal georganiseerd wordt.

In het algemeen is de verwachting dat het budget van de specifieke uitkering erg krap is. Bepaalde vormen van ondersteuning kunnen ook uit de reguliere re-integratiegelden worden vergoed, denk aan delen van trainingen in het kader van financieel zelfredzaam worden en de onderdelen van de MAP.

Financieel dekkend?

Of de wet uiteindelijk financieel dekkend zal zijn is nog afhankelijk van de extra bedragen van het Rijk en de uitgaven voor met name de leerroutes. Het feit dat de Z-route via bestaande reeds gefinancierde onderdelen wordt georganiseerd, geeft dit ruimte voor de duurder uitvallende uitgaven. Doordat de statushouders niet alleen een specifieke doelgroep zijn maar ook 1/3^e van het bijstandbestand zijn, kunnen ook andere middelen ingezet worden. Hierdoor zijn de uitgaven voor personeel dekkend door de inzet van het reguliere participatiebudget en kunnen extra ondersteuningskosten naar verwachting worden gedekt vanuit het re-integratiegelden uit het participatiebudget.

8. Evaluatie

De Wet Inburgering is een nieuw stelsel waarbij het belangrijk is om tussentijds te evalueren. Daarvoor is nauw contact tussen beleid en uitvoering. Jaarlijks wordt ambtelijk gekeken naar de gestelde doelen en behaalde resultaten. De financiële dekking wordt daarbij ook gemonitord. Indien nodig wordt tussentijds bijgestuurd.

Via de Monitor Sociaal Domein worden College en Raad geïnformeerd over de voortgang en resultaten van de dienstverlening aan statushouders.

Zodra dit beleidskader afloopt wordt een uitgebreide evaluatie gehouden waarin de doelen en resultaten worden gemeten. Dit vormt de basis voor opvolgend beleid.

Bijlage: Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
COA	Centraal Opvangorgaan Asielzoekers
AZC	Asielzoekerscentrum
IND	Immigratie en Naturalisatiedienst
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
PIP	Plan participatie en Integratie
Z-route	Zelfredzaamheidsroute
PVT	Participatieverklaringstraject
MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
KNM	Kennis Nederlandse Maatschappij